

ELŐTERJESZTÉS

A Dévaványa Város Képviselő-testületének 2012.03.29.-ei ülésére.

Beszámoló a Szociális Földprogram működéséről

Tisztelt Képviselő-testület!

Dévaványa Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 273/2011.(VII.26.) Kt.hat. alapján úgy döntött, hogy a „Szociális földprogramok működtetésének támogatása – SZOC-FP-11” elnevezésű kiírásra pályázatot kíván benyújtani.

A program összköltsége 10.896.520.- Ft, melyből pályázati igényünk 4.000.000.- Ft volt. A képviselő-testület 2011-es költségvetésében – általános működési tartalék előirányzat terhére -, biztosította a program működtetéséhez szükséges 6.896.520.- Ft saját erőt. A pályázat benyújtása határidőre megtörtént (2011.08.05.). A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Wekerle Sándor Alapkezelő 2011. szeptember 16-án nyertes pályázatról értesített bennünket. A Támogató 1.690.000.- Ft vissza nem térítendő támogatást ítelt meg. Az 5 milliós támogatási összeg alatti kritérium, hogy a programot 2 –azaz kettő- évig a támogatott működtetni köteles. A csökkentett támogatási keret miatt, lehetőség volt a pályázat pénzügyi módosítására. Ezáltal a támogatásból fedezett kiadások 1.690.000.-Ft, önrészből és egyéb támogatásból fedezett kiadások 2.913.780.-Ft. **A projekt módosított összköltsége 4.603.780.-Ft.**

A pályázat beadásával párhuzamosan döntött arról is a T. Képviselő-testület, hogy a szociális földprogram működtetéséhez 14 fő hosszútávú közfoglalkoztatására pályázik a Békés Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Gyomaendródi Kirendeltségéhez. A foglalkoztatás összköltsége 7.436.520.-Ft, ebből 2.230.956.-Ft az önerő (70%-os támogatási intenzitás). A Wekerle Sándor Alapkezelő által koordinált SZOC-FP-11 számú „Szociális földprogramok működtetésének támogatására” indított pályázathoz kapcsolódó hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási támogatásra Békés megyében a nyertes 6 önkormányzat összesen 19.030.000.-Ft közfoglalkoztatási támogatást nyert. Dévaványa elnyert támogatása 1.067.468.-Ft 5 főre (14 fő helyett) 100%-os támogatási intenzitással (70% helyett), 2011.10.12-től- 2011.12.31-ig 8 órában 57 ezer bruttó bérért.

Újabb hosszabbtávú foglalkoztatás 2012.03.01-től 2012.06.30-ig valósul meg szintén 5 fővel 100%-os támogatási intenzitással, 8 órában 71.800.-Ft bruttó bérért.

A Szociális Földprogram projektidőtartama 2011. augusztus 06. - 2012. június 30. közötti időszak.

A mezőgazdasági tevékenység nagy hagyományokkal bírt és jelenleg is jellemző településünkre.

A program célja, hogy a szociálisan rászoruló családokat, egyéneket segítse és a saját maguk által megtermelt javakkal jobbra tehesse életüket, a tartósan alacsony jövedelmű háztartások gazdasági aktivizálása, tevékenységük bővítése értékteremtő munka lehetőségének biztosításával. Mivel az elmúlt években sokan feladták az otthoni állattartást és a konyhakerti növénytermesztést, ismét

tudatosítani kell ezeknek az előnyét, és segíteni kell az újrakezdést. A mezőgazdasági munka biztosításával kívánjuk elérni, hogy a családok önálló tevékenységből származó természetbeni juttatásban részesüljenek, illetve jövedelemre is szert tehessenek. Az előző évi program eredményeire alapozva közelebb kerülhetünk ahhoz a célunkhoz, hogy a családok önellátóak legyenek, jobb életkörülményeket tudjanak biztosítani maguknak, növekedjen az önbecsülésük.

Szociális földprogramunk „hagyományainkhoz híven” két részre tagolódik, állattenyésztési és növénytermesztési területre. Jellegzetes alföldi város lévén úgy gondoljuk, hogy mindkét formát meg kell, hogy tartsuk.

Állattenyésztés terén napos baromfi kihelyezése mellett döntöttünk, melynek lényege, hogy a kedvezményezett részére 25 db vagy 50 db kerül kihelyezésre 20 kg illetve 40 kg baromfi indító táppal. Számításaink szerint ismételten több száz fő kerülhet kapcsolatba a szociális földprogrammal. Továbbra is szeretnénk képzéseket megvalósítani, mely népszerű volt a foglalkoztatottak és a kedvezményezettek körében. 2011-ben baromfi indító takarmányra 1.005.700.-Ft-ot, naposcsibére 1.196.325.-Ft-ot, összesen 2.202.025.-Ft-ot költöttünk. Ebben az évben (2010/11) az elnyert pályázati összeg 990.000.-Ft volt. 2011/12-ben ez 1.690.000.-Ft.

Növénytermesztésnél az önkormányzat tulajdonában lévő termőterületek kerülnek bevonásra 26,74 ha és 10,6 ha területen. Kétszer 5 fő időszakos foglalkoztatására nyílt ezáltal lehetőségünk.

Továbbra is elképzelésünk szerint a programban 2011/12-ben kertészeti növények termesztésére kerül sor úgymint fürtös uborka, fejes káposzta, fokhagyma, kelkáposzta, karalábé, sütőtök, sárgarépa, petrezselyem, zöldhagyma, paradicsom, zöldborsó, saláta, vöröshagyma, csemegekukorica, görögdinnye, sárgadinnye, burgonya összesen 5,6 ha-on, valamint tavaszi mákot kívánunk termelni 5,0 ha-on. Ennek munkamenetei az előterjesztés készítésekor folyamatban vannak.

Kertészeti növények esetében 2010/11-es programban brokkolit 4.547 m² -en, karfiolt 1.232 m² -en, káposztát 4.103 m² -en, paprikát 320 m² -en, paradicsomot 640 m² -en, (összesen 10.842 m² -en) termesztettünk. A brokkoli és karfiol palántázása július végén történt a felvásárló késlekedése miatt, ezért már a növények nem tudtak virágot hozni (amit fogyasztunk). A palánták árát nem kellett kifizetni, gyakorlatilag az élőmunka ráfordítása jelentett költséget. A növényeket a helyi vadásztársaság vadetetésre használta fel. A többi növény értékesítéséből 80.615.-Ft, civil szervezeteknek való természetbeni juttatása (savanyított káposzta) 400.000.-Ft, mák értékesítéséből 112.200.-Ft, összesen nettó 592.815.-Ft keletkezett. Ez azt jelenti, hogy a vetőmag (mák), palánta (káposzta, paprika, paradicsom), vetés, növényvédelem, egyéb költségekre összesen 526.530.-Ft-ot fordítottunk, melyből látható hogy a kiadást fedezte a bevétel. Nagyon szorosan kapcsolódik össze a szociális földprogram és az értékteremtő kertészeti foglalkoztatás az elmúlt évben, és az idén is kapcsolódás van a program és a közfoglalkoztatás között. Ez azért is szükséges, hiszen ezáltal az önkormányzati önerő mértéke lényegesen csökkenthető.

Munkahelyteremtésre vállalkozó nagybefektetők száma alacsony. A

foglalkoztatást biztosító kis- és középvállalkozások helyi szinten működnek, akik maximum 80 – 100 főt foglalkoztatnak. Közel azonos nagyságrendben foglalkoztató a helyi önkormányzat és intézményei. A munkavállalók nagy számban ingáznak, illetve távoli helyeken vállalnak munkát és 10 naponta, kéthetente járnak haza. A dévaványai munkaképes korú lakosság száma 5499 fő, akik közül a nyilvántartott munkanélküliek száma 656 fő, semmilyen ellátásban nem részesül 144 fő. (Forrás: Szociális Földprogram pályázat.)

A megélhetés tekintetében jellemző a mezőgazdasági tevékenység, mely alapvetően két fő ágra: a növénytermesztésre és az állattenyésztésre tagolódik. A növénytermesztés eredményességét nagymértékben meghatározza a föld minősége. Dévaványán kötött talaj jellemző, ezért a földeken főleg gabonát (búza, tavaszi árpa, zab, őszi árpa, kukorica) termesztenek, gyakori a napraforgó és fénymag vetés, de lucernát is telepítenek. A növénytermesztés jelentős részét ma is ezek a kultúrák adják, de egyre inkább elterjedőben van a fólia alatti termesztés is. Az állattartásban elsősorban a sertés a leggyakoribb, de elég nagy számban tartanak juhot és baromfit, esetlegesen szarvasmarhát. Az elmúlt évekhez képest azonban az állatok számában jelentős csökkenés tapasztalható. Az elmúlt évek során történt gazdasági átalakulás hatásaként munkahelyek szűntek meg, településünket sem kerülte el a munkanélküliség. A mezőgazdasági vállalkozásoknál bejelentett alkalmazottak száma nem számottevő, a munka jellegéből adódóan idényjellegű foglalkoztatás történik. A munkanélküliek körében magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők aránya.

A program célja, a kedvezményezettek köre

A szociális földprogram célcsoportja a Dévaványa Városi Önkormányzatának rendeletében meghatározott feltételeknek megfelelő személyek összessége, kedvezményezettje pedig az a személy, akivel a rendelet alapján szerződést, illetve Együttműködési Nyilatkozatot ír alá. A 12/2011.(IV.1) önkormányzati rendeletben állattartás esetén 1-2 fős családok 25 db, 3 és többfős családok 50 db naposcsibe kerülhet kihelyezésre, minden 25 db után 20 kg indító táppal. Fontos tudnivaló, hogy egy lakcímen élők közül csak egy igényelhet támogatást. Célunk, hogy a szociálisan rászoruló családok képesek legyenek az önálló tevékenységből származó jövedelemszerzésre, képesek legyenek az önálló életvezetésre.

Az előző évek tapasztalatai szerint több száz család bevonható a programba. A szociálisan rászoruló személyek, valamint családok a Szociális és Egészségügyi Bizottsághoz benyújtott kérelemmel jelentkezhetnek e támogatási formára.

Szociálisan rászorulónak kell tekinteni, különösen azok a személyek illetve családok akik:

1. Jövedelemmel nem rendelkeznek;
2. Akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150%-át;
3. Aki álláskereső támogatásban, vagy aktív korúak rendszeres ellátásában, Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatásban (FHT) részesül;
4. Pályakezdő munkanélküli

Dévaványán 1997-ben indult el a szociális földprogram a növénytermesztés terén, majd 2003-tól az állattenyésztéssel bővült. A növénytermesztésnek a foglalkoztathatóság terén és az abraktermelésében volt legnagyobb a jelentősége. Az állattenyésztés keretében a mangalica malacok kihelyezését 2009-ben naposcsibe váltotta fel. A megítélt támogatás arányának megfelelően módosított költségvetés alapján az állattenyésztési alprogram maradt változatlan feltételekkel a programban. A napos csirke kihelyezés 4 alkalommal valósult meg, 267 családnak került kiosztásra 9.775 db naposcsibe, melyhez közel 500 zsák baromfi indító tápot osztottunk ki. Ezen túl a bizottság saját keretén belül 31 család részére 1100 db naposcsibét és 880 kg indítótápot biztosított. Így a programban 308 család vett részt, ami megközelítőleg 1000 személyt érint. Az előző évhez hasonlóan ismét sikeresnek és eredményesnek mondható.

A program célcsoportja

A program célcsoportja a szociálisan rászoruló személyek és családok. Akiknek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150%-át. Önhibájukon kívül hátrányos helyzetbe került családokon kívánunk ily módon segíteni. (Az előző program során több munkanélkülivé vált személy került be, mint azt terveztük.) A napos csibék fogadásához és neveléséhez szükséges eszközökkel rendelkezniük kell (ól, etető, itató). A célcsoportba tartoznak a tartósan munkanélküliek, a megváltozott munkaképességű személyek, az alacsony jövedelműek, a nyugdíjasok, a nagycsaládosok, romák és a fiatal házások, pályakezdő munkanélküliek.

Jellemzően mezőgazdasági település lévén a program célja az, hogy a szociálisan hátrányos helyzetű családoknak próbáljon segítséget nyújtani. Ösztönzőleg próbálunk hatni az önellátásra, öngondoskodásra, bízva abban, hogy a családok jobb életkörülményeket tudjanak maguk körül. Ezzel kívánunk az önbecsülésükön javítani, „kétkezű” munkával pozitív eredményeket elérni.

A napi tevékenységek végzése során szokják a rendszeres munkavégzést és a gondoskodást. A program során a szociálisan rászoruló családok mentális segítése és visszailleszkedése a munka világába megvalósulhat. Már az előző évi képzéssel felkeltettük az érdeklődést a mezőgazdasági tevékenység végzése iránt. A tanácsadás segítségével megtanulták a vágócsirke nevelés szakmai fortélyait, így a későbbiekben bátrabban mernek saját erőből is baromfi tatással foglalkozni. A családokban felnövő gyerekek is jó példát látnak arra, hogy a rendszeres tevékenységnek, munkavégzésnek kézzelfogható eredménye van.

A lakosság közvéleményében nő a szociális földprogramban résztvevők megbecsülése. A program hosszú távú eredménye a tradicionális vidéki értékek megőrzése, a társadalmi integráció.

A program célkitűzése

A szociális földprogram iránt településünkön évről évre nagy az érdeklődés, különösen elmondható ez az ideiről, mely a múlt évit is felülmúlja. Ez köszönhető a kialakult gazdasági helyzetnek, nőtt a munkanélküliek száma, a bérek alacsonyak, az árak viszont emelkedtek. Az emberek egyre nagyobb arányban szorulnak szociális segítségre. Vidéki emberekről lévén szó szeretik maguk előteremteni a megélhetésükhöz szükséges javakat, és csak a legvégső esetben fordulnak segítségért. A naposcsibe kihelyezéssel a kedvezményezettnek saját munkájuk, gondoskodásuk révén megtermelik a szükséges vágóbaromfi mennyiséget.

Eredmények

Dévaványa Városi Önkormányzatának Képviselő testülete - mint ahogyan azt már 1997 óta működés is bizonyítja - saját költségvetésén belül különít el anyagi fedezetet. A program fenntartásához, ahhoz, hogy továbbra is eredményesen működjön, mindenképpen összefogásra és külső források igénybe vételére van és lesz szükség.

A program kedvező fogadtatású volt a lakosság körében, a szociális ellátások terén pedig kiemelkedő haszna volt.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testülettől az előterjesztésem megvitatását és elfogadását.

Dévaványa, 2012. március 14.

***Földi Imre
programirányító***